

NATUUR - EN MILIEU EDUCATIE

*Groep 7-8
Elke dag diierendag*

DOCENTEN HANDLEIDING

Avifauna
vogels en zoo

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Leerdoelen, doelgroep, samenvatting
3. Lesschema
4. Aandachtspunten
5. Introductieles
6. Kernles
7. Verwerkingsles
8. Achtergrondinformatie

Bijlagen

Bijlage I: Poster bladen

Gegevens

Vorm:

Gastles

Locatie:

In het lokaal

Startpunt:

In de klas

Periode:

Week 40, 41, 46 t/m 50 en 9 t/m 11

Duur:

1 uur en 30 minuten

1. Inleiding

Waarom is het eigenlijk niet elke dag dierendag?

Hoe zijn mens en dier in de huidige maatschappij met elkaar verbonden? Aan de hand van een spel worden verschillende thema's onder de aandacht gebracht. Elk thema behandelt een relatie tussen mens en dier. Daarbij is er ruimte voor vragen en discussies. Op deze manier kunnen de leerlingen een mening vormen over de verschillende relaties tussen mens en dier.

2. Leerdoelen, doelgroep, samenvatting

Leerdoelen

- Leerlingen leren discussiëren/spreken in de klas over het houden van vee voor hun eigen leven en houden hierbij rekening met vrijheid van meningsuiting.
- Leerlingen leren over het effect van ingrepen in de omgeving en de verantwoordelijkheid, rechtvaardigheid en zorg van de mens daarbij.
- Leerlingen leren mogelijkheden te bedenken om in het eigen consumptiepatroon rekening te houden met het milieu.
- Leerlingen leren aan welke regels je moet houden als je een dier wilt houden.
- Leerlingen leren over de rechten die dieren hebben.
- Leerlingen leren over waarden en normen rondom dieren.

SLO kerndoelen

Deze excursie voldoet aan de volgende kerndoelen: 39, 40 en 41.

Belangrijkste onderdelen SLO kerndoelen burgerschap

- Stimuleren van sociale vaardigheden en kritische denkvaardigheden;
- Reflecteren op ervaringen met openstaan voor perspectieven en ervaringen van anderen, overeenkomsten en verschillen benoemen, oordeel uitstellen, omgaan met mogelijkheden en gedrag van anderen.
- Ervaringen opdoen met het uitwisselen van standpunten, compromissen sluiten en omgaan met meerderheids- en minderheidsstandpunten;
- Reflecteren op mogelijkheden om vanuit eigen idealen of overtuigingen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst

Sustainable Development Goals

Doelgroep

Deze gastles is geschikt voor de groepen 7 en 8 van de basisschool.

Samenvatting gastles

Aan de hand van een PowerPointpresentatie en een groot bordspel worden zes relaties tussen mens en dier onder de aandacht gebracht. Daarbij worden de leerlingen gestimuleerd om na te denken over hun eigen relaties met dieren, vormen ze hun mening en maken ze kennis met het voeren van discussies over deze onderwerpen.

3. Lesschema

Lesactiviteit	Tijdsduur	Benodigde materialen	Werkvormen
Introductieles			
• Introductie op het onderwerp • Line game	45-60 minuten	• Achtergrondinformatie • Tape, post-it notes of digibord	• Klassikaal gesprek • Klassikaal discussiëren
Kernles			
• Gastles "Elke dag dierendag"	90 minuten	• Digibord • Alle overige materialen worden verzorgd door Avifauna	• Klassikaal spel spelen • Klassikaal discussiëren
Verwerkingsles			
• Nabespreking van de gastles • Woordenweb maken • Poster maken en presenteren	60 minuten	• A3 vellen papier • Stiften en/of kleurpotloden • Bijlage I	• Woordenweb maken in groepjes • Presenteren in groepjes

4. Aandachtspunten

- Voor de gastles is het gebruik van een **digibord** noodzakelijk
- Tijdens de gastles is er veel ruimte voor discussie. Het is daarom belangrijk dat de leerlingen daar al kennis mee hebben gemaakt.

5. Introductieles

De leerlingen worden actief gestimuleerd om na te denken en te discussiëren over stellingen die te maken hebben met de relatie tussen mens en dier.

Inleiding

Vertel de leerlingen dat er binnenkort een gastles gegeven worden door Avifauna. Deze gastles gaat over de relatie tussen mens en dier. Welke rol spelen dieren in ons leven? Vraag aan de leerlingen of zij hier al iets vanaf weten. Stel vragen als:

- Zijn dieren in de wet beschermd? Welke wetten? (*ja, in de Wet Dieren*)
- Aan welke regels moet je je houden als je een huisdier hebt? (*Chipplicht, voeren, huisvesting, speelgoed/verrijking*)
- Wat kun je zelf doen als je een dier ziet die mishandeld wordt? (*144 bellen, dierenambulance bellen*)

Verdeel de klas in groepjes en laat ze een woordenweb maken met als onderwerp 'Dierenrechten'. Om ze de goede kant op te sturen kun je de leerlingen uitleggen over 144 'red een dier'. Meer informatie hierover kunt u vinden bij de achtergrondinformatie.

Kern

Vertel de leerlingen dat ze de 'Line Game' gaan spelen. Dit spel kan op verschillende manieren.

- Lijn op de grond
Schuif de tafels aan de kant en maak een lijn op de grond met tape. Vertel de kinderen dat links 'voor' is en rechts 'tegen'.
- Post-it notes op het bord
Maak een lijn op het bord met links 'voor' en rechts 'tegen'. Geef iedere leerling 7 post-it notes en laat ze per stelling hun mening op de post-it schrijven. Als ze hem hebben geschreven, mogen ze de post-it ergens op de lijn op het bord plakken.
- Kahoot op het digibord
Maak een Kahoot quiz aan met de stellingen als vraag. Geef als opties 'voor', 'tegen', 'beetje voor', 'beetje tegen' en 'neutraal'. Na elke stelling kunt u vragen of leerlingen willen uitleggen welke optie zij gekozen hebben.

Vertel de leerlingen dat er straks verschillende stellingen getoond zullen worden. De leerlingen kunnen voor of tegen zijn. Als zij niet voor of tegen zijn, kunnen zij ook ergens daar "tussenin plaats nemen". Benadruk dat de leerlingen vrij zijn om hun mening te uiten en het een veilige plek is om dat te doen. Vertel ook dat ze elkaar moeten laten uitspreken en respect moeten hebben voor elkaars mening.

Tijdens de line game behandelt u de volgende stellingen:

1. Huisdieren mogen alleen naar buiten als ze aangelijnd zijn.
2. Dierentuinen zijn in deze tijd nuttig.
3. We moeten allemaal minder vlees eten.
4. Wolven moeten afgeschoten worden.
5. Proefdieren zijn zielig, er moet iets anders voor in de plaats komen.
6. Sportvisserij mag alleen als je de vis in leven houdt.
7. Dieren moeten dezelfde rechten krijgen als mensen.

De leerlingen hebben gediscussieerd over een aantal vastgestelde stellingen. Vraag aan de leerlingen of zij zelf ook een stelling kunnen bedenken. Behandel ook een aantal van deze stellingen.

Afsluiting

Vraag de leerlingen of ze n.a.v. de discussie wellicht een andere mening hebben gevormd over een stelling. Waarom wel/niet? Leg uit dat deze onderwerpen ook tijdens de gastles terugkomen. Wellicht hebben de leerlingen na deze gastles een andere mening gevormd. **Benadruk dat het oké is om van mening te veranderen.**

6. Gastles

Aan de hand van een PowerPointpresentatie en een groot bordspel worden zes relaties tussen mens en dier onder de aandacht gebracht. Daarbij worden de leerlingen gestimuleerd om na te denken over hun eigen relaties met dieren, vormen ze hun mening en maken ze kennis met het voeren van discussies over deze onderwerpen. maximaal 8 groepen.

Inleiding

- Benadruk voordat de gastles begint nogmaals dat de leerlingen vrij zijn om hun mening te uiten. Vertel ook dat meningen kunnen verschillen en dat ze respect moeten hebben voor elkaar mening.
- Verdeel de klas van tevoren in maximaal 8 groepen.
- Een digibord is voor deze gastles noodzakelijk.

De (vrijwillige) medewerkers van Avifauna geven de leerlingen een korte introductie over dierendag en stellen de vraag "Waarom is het eigenlijk niet elke dag dierendag?". Erna lichten zij het spel toe wat de basis is voor deze gastles.

Kern

De klas wordt in maximaal 8 groepen verdeeld. De groepen mogen om de beurt dobbelen. Op de dobbelsteen staan 6 verschillende thema's. Uit het gedobbelde thema wordt een kaart getrokken met een nummer. Dit nummer correspondeert met een vraag. Deze vraag is verwerkt in de PowerPoint presentatie die wordt weergegeven op het digibord.

De hele klas mag de vraag beantwoorden. De hoeveelheid punten die gescoord worden bij de vraag, is het aantal stappen dat het groepje mag zetten op het 'bord'. Na het beantwoorden van de vraag is er ruimte om over dat onderwerp te discussiëren.

De groepen krijgen een whiteboard(je) om hun antwoord op te schrijven. Voordat het groepje dat gedobbelde heeft de vraag beantwoordt, mogen ze bepalen of ze hun verdubbelkaart willen inzetten. Met deze kaart worden de te behalen punten voor dat groepje verdubbeld. Deze mag eenmalig gebruikt worden.

Het groepje dat het verste komt, wint.

Afsluiting

Na het spel wordt de leerlingen gevraagd wat zij ervan vonden en of er een onderwerp uitstak die hun aandacht trok. Ook worden ze gevraagd of zij nu anders over bepaalde onderwerpen denken. De meest besproken thema's worden nog besproken, zodat leerlingen aanvullende vragen of argumenten kunnen delen.

7. Verwerkingsles

Tijdens de verwerkingsles duiken de leerlingen nog wat dieper in de verschillende relaties tussen mens en dier. Tijdens de gastles zijn verschillende thema's en onderwerpen besproken. Kunnen de leerlingen nog meer relaties tussen mens en dier bedenken?

Inleiding

Verdeel de klas in 6 groepjes. Geef ieder groepje een van de onderstaande thema's:

- Dieren in de sport
- Dieren in de industrie
- Dieren in/om het huis
- Dieren in het wild
- Dieren voor recreatie
- Dieren in dienst van de mens

Kern

Laat de leerlingen een poster maken over de relatie tussen mens en dier m.b.t. het aangewezen thema. Wat voor relaties tussen mens en dier (bijvoorbeeld in de sport) kunnen de leerlingen nog meer bedenken?

Geef de groepjes tijd om op het internet informatie te zoeken over hun onderwerp. In bijlage I zijn platen te vinden die de leerlingen handvatten geven voor het maken van hun poster.

Afsluiting

Laat de leerlingen hun bevindingen presenteren. Dit kan in de vorm van een poster, een presentatie, een liedje of iets anders.

Kunnen de leerlingen nog meer relaties tussen mens en dier bedenken? Bijvoorbeeld; dieren als decoratie.

8. Achtergrondinformatie

Dierendag

Dierendag heet officieel Werelddierendag en wordt ieder jaar gevierd op **4 oktober**. Het is een dag waarop extra aandacht wordt besteed aan dierenwelzijn en de band tussen mens en dier. Dierendag werd in 1929 voor het eerst uitgeroepen tijdens een **internationaal congres van dierbeschermers in Wenen**. De datum 4 oktober is gekozen omdat dit de feestdag is van **Franciscus van Assisi**, de patroonheilige van de dieren en natuur.

Dieren in de wet

Sinds 1 januari 2013 is de Wet Dieren in werking getreden. Hierin staat o.a. beschreven dat het verboden is om zonder redelijk doel bij een dier pijn of letsel te veroorzaken. Ook mag men de gezondheid en het welzijn van een dier niet benadelen. Deze wet is in de loop der jaren ingevuld met specifiekere wetten. Sinds 2023 mogen dieren ook in hokken, kooien, stallen en andere verblijven geen ongemak meer hebben. Dierenwelzijn is een steeds populairder onderwerp in Nederland. Steeds meer mensen worden zich daarom ook bewust van eventueel leed bij dieren.

144 red een dier

Op 15 november 2011 is het alarmnummer 144 in werking gebracht. Naar dit alarmnummer kan gebeld worden als een (gewond) dier in nood is, een dier een gevaar voor zichzelf of voor anderen oplevert of als een dier mishandeld of verwaarloosd wordt. 144 kan niet gebeld worden voor dode of vermiste dieren. De zaken waarvoor 144 gebeld wordt, worden afgehandeld door de bijbehorende organisatie.

Dierenambulance

Als je een vermist, gewond of dood dier ziet, kan je de dierenambulance bellen. De dierenambulance geeft advies en haalt het dier indien nodig op om naar een opvang te brengen. Daar wordt het dier verder behandeld. De dierenambulance bestaat al sinds 1916. In 1916 werd De Roode Ster opgericht. Ze hoopte samen te werken met vrijwillige dierenartsen en wilde verplegers opleiden. Ook hoopte ze een dierenambulance te realiseren. Deze verscheen echter pas in 1970. Tot die tijd werd een auto met aanhanger gebruikt.

Huisdieren/gezelschapsdieren

Een huisdier is een gedomesticeerd dier. Een huisdier is voor de verzorging en voeding afhankelijk van de mens. Alhoewel sommige huisdieren prima in staat zijn om zichzelf te verzorgen en op zoek te gaan naar eten als ze ontsnapt zijn. Niet elk huisdier is trouwens speciaal gefokt. Soms worden nog steeds huisdieren uit het wild gevangen alhoewel dit tegenwoordig in de meeste gevallen verboden is.

Wilde dieren

Een wild dier is een dier dat niet gedomesticeerd is en dus in de vrije natuur leeft, zonder afhankelijk te zijn van de mens voor voedsel, onderdak of voortplanting. Wilde dieren behouden hun oorspronkelijke gedrag en instincten en zijn vaak aangepast aan een specifiek leefgebied (bijvoorbeeld savanne, bos, woestijn of oceaan).

Gedomesticeerd dier

Een gedomesticeerd dier is een dier dat door de mens tam is gemaakt en gewend is geraakt om samen met mensen te leven. Dit gebeurt vaak doordat mensen dieren al heel lang fokken (laten voortplanten) en verzorgen.

Proefdieren

Ruim 500.000 dieren worden jaarlijks gebruikt voor dierproeven in Nederland. Ook worden jaarlijks duizenden dieren gedood zonder te zijn gebruikt. Dierproeven zijn nodig om de kwaliteit en veiligheid van nieuwe voedingsmiddelen en geneesmiddelen te testen. Ook gebruiken wetenschappers dierproeven om meer te leren over de biologische processen in het lichaam en gebruiken opleidingen dieren voor bijvoorbeeld toekomstige dierenartsen om mee te oefenen. De overheid houdt het welzijn van deze dieren streng in de gaten en is bezig met een plan om in de toekomst geen proefdieren meer te hoeven gebruiken.

Productiedieren

Productiedieren zijn gedomesticeerde dieren die door de mens gehouden worden voor de productie van voedsel, grondstoffen of andere nuttige producten. In tegenstelling tot huisdieren, die vooral gezelschap bieden, worden productiedieren gehouden om economische redenen.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Poster bladen

Avifauna
vogels en zoo

DIEREN VOOR RECREATIE

Inleiding

Vroeger bestonden dierenparken puur en alleen voor het entertainment van mensen. Tegenwoordig gaat het dierenwelzijn voor het entertainment. Ook is educatie belangrijk geworden voor dierenparken. Ook bij kinderboerderijen staat het welzijn van de dieren steeds meer voorop.

Opdracht

Maak een poster over dieren voor recreatie. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren voor recreatie.

Zoekwoorden

Dierentuin
educatie

Kinderboerderij

EAZA

Natuur
en
Milieu Educatie

NVD

Verrijking

Herintroduceren

Natuur-
bescherming

Wet Dieren

Dierentuin

vSKBN

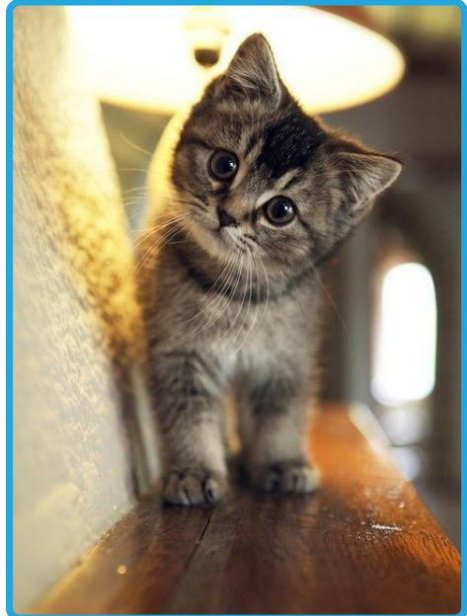
DIEREN IN/EN OM HET HUIS

Inleiding

Een huisdier houden en verzorgen is een grote verantwoordelijkheid. Je moet daarom goed nadenken voordat je een huisdier aanschaft. Niet alleen over huisvesting, voedsel en verrijking (ander voedsel of speelgoed) moet goed nagedacht worden, maar ook over de kosten. Gemiddeld spendeer je namelijk meer dan 500 euro per jaar aan je huisdier.

Opdracht

Maak een poster over dieren in en om het huis. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in en om het huis.

Zoekwoorden

Huisdieren

Asiëldieren

LICG

Zwerfdieren

Solitair

Wet Dieren

Steriliseren

Chip
verplichting

Castreren

Verrijking

Fokkerij

DIEREN IN HET WILD

Inleiding

Dieren in het wild hebben met veel bedreigingen te maken. Deze bedreigingen bestaan uit klimaat-verandering, verlies van het leefgebied (ook wel habitat genoemd), vervuiling, stroperij en ziektes. Een van die ziektes is de vogelgriep, die ook in Nederland sterk aanwezig is. Daarnaast zijn er ook exoten en invasieve soorten, dat zijn diersoorten die eigenlijk niet in het land horen te leven. Een exoot in Nederland is de halsbandparkiet.

Opdracht

Maak een poster over dieren in het wild. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in het wild.

Zoekwoorden

Invasieve
soorten

Vervuiling

Habitat-
verlies

Stroperij

Exoten

Vogelgriep

Klimaat

Bedreigingen

Wet Dieren

Herintroduceren

WNF

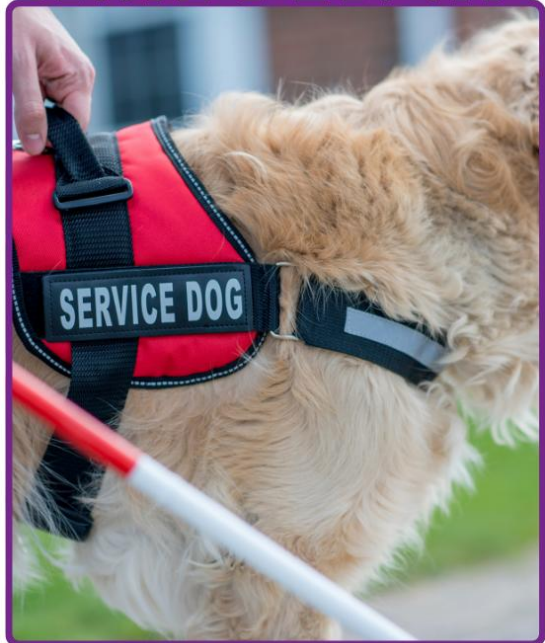
DIEREN IN DIENST VAN DE MENS

Inleiding

Dieren kunnen goed getraind worden om de mens te helpen. Zo bestaan er hulphonden die te herkennen zijn aan hun hesje of tuig, maar ook hele andere dieren. Er zijn namelijk ook insecten die de mens helpen, of proefdieren die helpen met testen van de veiligheid en kwaliteit van bijvoorbeeld geneesmiddelen.

Opdracht

Maak een poster over dieren voor recreatie. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren voor recreatie.

Zoekwoorden

Proefdieren

Biologische
bestrijdings-
middelen

Detectie

Wet Dieren

KNGF

ADL-hond

Blindegeleide
hond

Buddyhond

Sluipwespen

Hulphond

Dieren

Avifauna
vogels en zoo

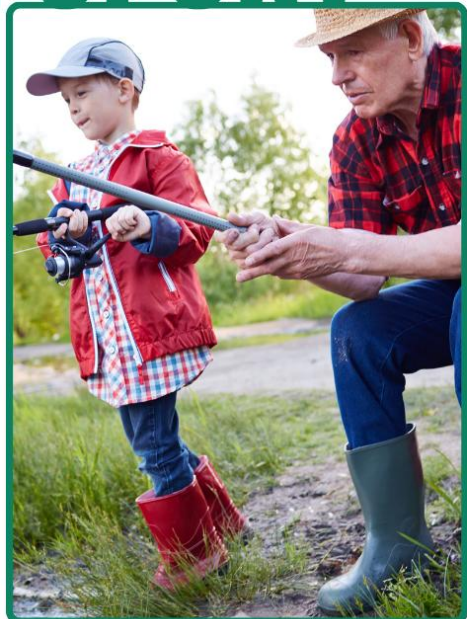
DIEREN IN DE SPORT

Inleiding

Dieren en sport gaat al heel lang samen. Het bekendste voorbeeld daarvan is de paardensport. Naast de paardensport bestaan ook wedstrijdduiven, diereengevechten en het sportvissen. Jagen wordt ook als sport gezien. Jagers jagen om de natuur te beschermen en te behouden.

Opdracht

Maak een poster over dieren in de sport. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in de sport.

Zoekwoorden

Hobby
vissen

Dierensport

Duiven

Dieren

NPO
Duiven

Wet Dieren

Hanen
gevechten

Stier
gevechten

KNHS

Paardensport

Jagen

DIEREN IN DE INDUSTRIE

Inleiding

Al heel lang gebruiken mensen dieren om van te leven. Denk aan vlees om te eten, huiden voor kleding en andere producten. Na de Tweede Wereldoorlog moest er genoeg voedsel komen voor iedereen. Daarom begon men vlees op een grotere en snellere manier te produceren in fabrieken, de vleesproductie werd geïndustrialiseerd.

Opdracht

Maak een poster over dieren in de industrie. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in de industrie.

Zoekwoorden

Beter Leven
Keurmerk

Scharrel
veehouderij

Scharrel
vlees

Dierenwelzijn

Pelsdieren

Wet Dieren

Vlees-
productie

Intensieve
veehouderij

Vee dieren

Insecten
landbouw

Vee
houderij

Avifauna
vogels en zoo

AVIFAUNA.NL

Stichting vogelpark Avifauna

Kantoor-/postadres

Stuyvesantlaan 23

2404XN Alphen aan den Rijn

Parkadres

Hoorn 59

2404HG Alphen aan den Rijn

Avifauna
vogels en zoo